

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

Факультет економічних відносин та фінансів

«Затверджую»

Завідувач кафедри глобальної
економіки

 (Ю.ФІЛІМОНОВ)

"28" серпня 2024 р.

Кафедра глобальної економіки

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

ОК ПП 26 Передатестаційна практика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> (назва)
Галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)
Спеціальність	<u>051 Економіка</u> (шифр і назва)
Освітня програма	<u>Економіка</u> (назва)

Харків – 2024 р.

Укладачі: канд. екон. наук, доцент кафедри глобальної економіки
Кравченко Ю.М.

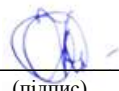
Робоча програма виробничої практики схвалена на розширеному засіданні
кафедри глобальної економіки

Протокол від: " 28" серпня 2024 року № 1

Робочу програму погоджено

Гарант освітньої програми Економіка

«27» серпня 2024 року

(підпис)

Ю. ФІЛІМОНОВ
(прізвище та ініціали)

Подовжено термін дії до:

" ____ " ____ 20 ____ р. протокол від № ____ від " ____ " ____ 20 ____ р.
завідувач кафедри ____ (назва кафедри) ____ (підпис) (____ (прізвище та ініціали))

" ____ " ____ 20 ____ р. протокол від № ____ від " ____ " ____ 20 ____ р.
завідувач кафедри ____ (назва кафедри) ____ (підпис) (____ (прізвище та ініціали))

" ____ " ____ 20 ____ р. протокол від № ____ від " ____ " ____ 20 ____ р.
завідувач кафедри ____ (назва кафедри) ____ (підпис) (____ (прізвище та ініціали))

1. Опис навчальної практики

Найменування показників	Характеристика навчальної практики					
	денна форма навчання		заочна форма навчання			
Кількість кредитів _____6_____	Статус дисципліни:					
	обов'язкова					
Розділів - _____	Рік підготовки:					
	_____1_____ -й	_____ -й	_____1_____ -й	_____ -й		
	Семестр					
Загальна кількість годин _____180_____	_____2_____ -й	_____ -й	_____2_____ -й	_____ -й		
	Визначається відповідно до «Положення про планування й облік навчальної роботи і основних видів методичної, наукової, організаційної та профорієнтаційної роботи науково-педагогічних працівників» (https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/pol-plan-navch-rob-11-24.pdf)					
	Самостійна робота					
	_____180_____ год.	_____ год.	_____180_____ год.	_____ год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – _____; самостійної роботи здобувача – _____	Вид контролю:					
	_____залік_____	_____	_____	_____залік_____		

2. Мета і завдання практики

Метою передатестаційної практики є формування у студентів професійних вмінь і навичок управління підприємством в реальних виробничих умовах на основі теоретичних знань про економічні закони розвитку суспільства та підприємства, навичок проведення наукових досліджень та застосування їх результатів в практичній діяльності.

Підприємство, де студент проходить переддипломну практику, стає об'єктом проведення самостійного прикладного дослідження та виконання кваліфікаційної роботи на фактичних даних реальної організації, що функціонує в ринкових умовах. Співпраця навчального закладу, студента та підприємства, що є базою практики, дозволяє сформулювати тему реальної дипломної роботи, яка повинна бути корисною для підприємства і виконуватись на його замовлення відповідно до вимог проведення державної атестації випускника.

Завданнями передатестаційної практики є:

- поглиблення, розширення, узагальнення і закріплення теоретичних знань у сфері економіки;
- удосконалення і закріплення практичних умінь та навичок роботи з фактичним матеріалом виробничої діяльності конкретного суб'єкта господарювання, вирішення конкретних завдань фахової діяльності;
- збір матеріалів для написання бакалаврської кваліфікаційної роботи, а саме: здійснення необхідних науково-аналітичних спостережень, дослідження економічних та управлінських процесів і явищ;
- узагальнення і систематизація результатів проведених досліджень з метою вироблення власного бачення проблеми та опрацювання обґрунтованих рекомендацій щодо її розв'язання;
- формування готовності майбутнього спеціаліста до самостійної трудової діяльності;
- розвиток умінь самостійно працювати на професійних посадах;
- набуття професійного досвіду.

Згідно з ОПП у результаті проходження практики у здобувача формуються:

Інтегральна компетентність: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Компетентності, визначені стандартом вищої освіти:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

СК15. Здатність оцінювати стан і взаємовідносини суб'єктів господарювання в контексті забезпечення стійкості економіки, в тому числі агропродовольчої системи з урахуванням сучасних викликів.

Практика забезпечує формування таких програмних результатів навчання:

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 25. Застосовувати теоретичні знання та практичні навички аналізу стану та тенденцій розвитку агропродовольчих систем в сучасному глобальному економічному просторі в умовах сучасних викликів в контексті забезпечення стійкості економіки.

3. Організація проведення практики

Організація виробничої практики здійснюється згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Державному біотехнологічному університеті», «Положенням про практичне навчання здобувачів вищої освіти Державного біотехнологічного університету».

Підставою для проходження практики є наказ ректора. Виробнича передатестаційна практика проводиться у терміни, передбачені навчальним планом. Тривалість виробничої передатестаційної практики відповідно до навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 051 «Економіка» складає 4 тижні.

Керують практикою студентів-бакалаврів викладачі випускової кафедри, що мають науковий ступінь. До їх обов'язків входить контроль відповідності підприємства вимогам до баз практики студентів-бакалаврів, видавання індивідуальних завдань та перевірка можливості написання бакалаврської дипломної роботи на основі внутрішньої інформації про діяльність підприємства, а також контроль проходження практики. На підприємстві

керівництво практикою студентів-бакалаврів можуть здійснювати лише фахівці з високою кваліфікацією та ті, що беруть безпосередню участь у керівництві підприємством, тобто менеджери вищої ланки.

Організація практики на всіх етапах спрямована на забезпечення безперервності й послідовності оволодіння студентами навичками та вміннями професійної діяльності згідно з вимогами до рівня підготовки бакалавра. Практика проводиться відповідно до індивідуальної програми передатестаційної практики, узгодженої студентом та науковим керівником на основі загальних підходів до її змісту та структури.

Перед тим, як приступити до проходження практики на підприємстві, студент має пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці.

Передатестаційна практика є логічним завершенням усіх видів практики. Вона є підсумковим етапом підготовки студента до виконання кваліфікаційної роботи та подальшої самостійної професійної діяльності.

Зміст індивідуального завдання, порядок його виконання визначається науковим керівником кваліфікаційної роботи. Ефективність виконання індивідуального завдання значною мірою залежить від того, наскільки правильно зорієнтований студент щодо практичного завдання, його пріоритетних питань, а також щодо раціонального розподілу часу, відведеного на проходження практики. Завдання можуть бути пов'язані не тільки з написанням кваліфікаційної роботи, а й з науково-дослідною роботою кафедри з держбюджетної та господарської тематики, підготовкою доповідей на студентську наукову конференцію. Науково-дослідна робота в період практики має бути спрямована на підвищення фахового рівня підготовки студентів.

Загальне методичне керівництво практикою здійснюється випусковим структурним підрозділом – кафедрою глобальної економіки.

Загальне керівництво передатестаційною практикою здійснює науковий керівник випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавра. Керівник передатестаційної практики від кафедри надає здобувачам організаційне сприяння та методичну допомогу у вирішенні завдань виконуваного дослідження.

До обов'язків випускової кафедри, відповідальної за проведення практики, входить:

- призначення наукових керівників кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавра з професорсько-викладацького складу кафедри;
- забезпечення студентів програмою практики;
- проведення перед початком практики виробничої наради зі студентами та науковими керівниками з метою роз'яснення цілей, змісту та порядку проходження передатестаційної практики;
- здійснення контролю за організацією та проведенням практики.

Студент-практикант несе повну відповідальність за точне і своєчасне виконання дорученої йому роботи і зобов'язаний виконувати всі вказівки керівників практики від підприємства і кафедри.

4. Програма передатестаційної практики

Програма передатестаційної практики реалізується через виконання наступних завдань:

1. Ознайомлення з підприємством (організацією, установою) – що передбачає вивчення історії створення, розвитку та основних напрямів діяльності підприємства, розташування природно-кліматичних умов діяльності (для сільськогосподарських підприємств). Ознайомлення з організаційною структурою, функціями основних підрозділів. Вивчення нормативно-правової бази, що регулює діяльність підприємства (закони, нормативні акти, внутрішні регламенти).

2. Аналіз економічних показників діяльності підприємства – передбачає ознайомлення з основними фінансово-економічними показниками діяльності підприємства, дослідження основних джерел доходів та витрат підприємства та аналіз тенденцій показників фінансової діяльності підприємства за останні 3-5 років.

3. Вивчення фінансово-економічної звітності – що можливе в результаті аналізу бухгалтерського балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, про власний капітал, оцінки структури активів і пасивів підприємства та аналізу ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

4. Дослідження ринкового середовища та конкурентного положення – реалізується через визначення основних конкурентів підприємства, їх частки ринку, цінової політики, аналіз попиту і пропозиції на ринку, в якому працює підприємство, вивчення маркетингової стратегії підприємства (канали збуту, рекламні кампанії, ціноутворення).

5. Аналіз витрат і прибутковості діяльності – можливе в результаті вивчення структури витрат підприємства за елементами витрат, розрахунку рівня рентабельності підприємства, аналізу факторів, що на нього впливають, проведені оцінки ефективності використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

6. Вивчення методів планування та прогнозування – передбачає ознайомлення з системою стратегічного та оперативного планування, аналіз методів прогнозування попиту, витрат, прибутковості підприємства та оцінку інвестиційної привабливості підприємства та його фінансової політики.

7. Використання економіко-математичних методів аналізу - полягає у використанні статистичних методів для аналізу фінансово-економічної діяльності, застосування SWOT-аналізу, PEST-аналізу, ABC-аналізу та інших методів для оцінки діяльності підприємства та визначенні основних ризиків і розробці рекомендацій щодо їх мінімізації.

8. Виявлення проблем та пошук шляхів їх вирішення – включає визначення слабких місць у діяльності підприємства та розробку пропозицій щодо оптимізації фінансових потоків, підвищення прибутковості, покращення конкурентної позиції та формулювання рекомендацій щодо покращення економічних показників підприємства.

9. Виконання індивідуального завдання відповідно до теми кваліфікаційної роботи – полягає у проведенні дослідження відповідно до обраної теми кваліфікаційної роботи, використанні реальних даних підприємства для аналізу та оформленні отриманих результатів у вигляді таблиць, графіків, діаграм.

Здобувачі можуть вивчати інші аспекти діяльності підприємства. Доцільність цього обумовлена насамперед темою кваліфікаційної роботи, а також специфікою обраного підприємства. Конкретний перелік питань, що вивчаються, погоджується з керівниками передатестаційної практики від кафедри, від підприємства і керівником кваліфікаційної роботи.

5. Структура передатестаційної практики

Назва розділів та тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Загальний обсяг	аудиторних				Самостійна робота	Загальний обсяг	аудиторних				Самостійна робота
		усього	в тому числі					усього	в тому числі			
			лекції	лабораторні	практичні				лекції	лабораторні	практичні	
Тема 1. Ознайомлення з підприємством (організацією, установою)	21	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	21
Тема 2. Аналіз економічних показників діяльності підприємства	21	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	21
Тема 3. Вивчення фінансово-економічної звітності	21	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	21
Тема 4. Дослідження ринкового середовища та конкурентного положення	21	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	21
Тема 5. Аналіз витрат і прибутковості діяльності	21	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	21
Тема 6. Вивчення методів планування та прогнозування	21	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	21
Тема 7. Використання економіко-математичних методів аналізу	21	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	21
Тема 8. Виявлення проблем та пошук шляхів їх вирішення	21	-	-	-	-	21	21	-	-	-	-	21
Оформлення звіту по результатам передатестаційної практики	12	-	-	-	-	12	12	-	-	-	-	12
Разом	180	-	-	-	-	180	180	-	-	-	-	180

6. Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

1. Метод бібліографічного аналізу. Збір, систематизація та аналіз існуючих джерел для визначення поточного стану знань і виявлення основних тенденцій, прогалин та напрямків досліджень з обраної теми.

2. Монографічний метод. Детальне, всебічне вивчення одного конкретного об'єкта з метою глибокого аналізу його особливостей і закономірностей.

3. Метод пасивного спостереження та наставництва (менторинг). Поєднання спостереження за процесами на підприємстві з наставництвом досвідчених фахівців.

4. Метод аналізу кейсів і проблемного навчання. Здобувачі аналізують та вирішують актуальні управлінські кейси і проблеми.

5. Методи фінансово-економічного та статистичного аналізу. Використовуються при аналізі основних економічних показників діяльності підприємства.

6. Метод презентаційного звітування. Підготовка звітів та захист своєї роботи допомагають студентам усвідомлювати власний прогрес, розвивати комунікативні навички та готовність до саморефлексії.

7. Підведення підсумків виробничої передатестаційної практики

Після закінчення передатестаційної практики здобувачі подають на випускову кафедру науковому керівнику звіт у формі стислого опису виконаних видів діяльності відповідно до індивідуальних завдань, визначених на основі плану кваліфікаційної роботи, ґрунтовні пропозиції щодо вдосконалення діяльності підприємства. Крім того, здобувачі мають опрацювати проблематику майбутньої кваліфікаційної роботи, а саме вивчивши об'єкт дослідження необхідно сформулювати мету та завдання кваліфікаційної роботи. Оформити та узгодити зміст кваліфікаційної роботи. Відповідно до мети і завдань кваліфікаційної роботи скласти список літератури, здійснити пошук джерел інформації, щоб знайти матеріали, пов'язані з темою кваліфікаційної роботи. В результаті пошуку, відбираються лише ті джерела, які є актуальними, надійними та корисними для написання вашої роботи. Відібрані джерела мають бути оформленими відповідно до вимог визначеними Положенням про підготовку і захист кваліфікаційних робіт студентами Державного біотехнологічного університету.

Звіт про проходження передатестаційної практики має включати ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах підприємства - об'єкта передатестаційної практики та середовища його функціонування із використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію.

Отже, звіт про результати проходження передатестаційної подається на кафедру у такому вигляді:

- 1) титульний аркуш до звіту;
- 2) план (зміст) всієї кваліфікаційної роботи;

- 3) дослідницько-аналітичний розділ кваліфікаційної роботи за структурою та обсягами відповідно до вимог, щодо підготовки таких робіт;
 4) висновки та пропозиції;
 5) список літературних джерел підібраних для підготовки кваліфікаційної роботи.

8. Структура диференційованого заліку з передатестаційної практики

Види робіт	Кількість балів
Визначити мету, завдання, предмет і об'єкт кваліфікаційної роботи	до 10
Скласти список літератури до теми кваліфікаційної роботи	до 10
Розробити план кваліфікаційної роботи	до 10
Провести організаційну характеристику об'єкта дослідження	до 10
Проаналізувати рівень розвитку підприємства, забезпеченість ресурсами та ефективність їх використання.	до 15
Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства та його конкурентної позиції на ринку	до 15
Формулювання висновків та пропозиції	до 10
Захист звіту передатестаційної практики	до 20
Всього балів	100

10. Шкала: національна та ECTS і критерії оцінювання до визначення рівня знань і навичок

10.1 Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

10.2 Критерії оцінювання:

1) «Відмінно» (90-100 балів) – здобувач виявляє всебічні системні і глибокі знання програмного матеріалу, вільно оперує матеріалом, чітко володіє понятійним апаратом, уміє аналізувати і робити висновки;

1) «Дуже добре» (82-89 бали) – здобувач виявляє широкий професійний кругозір, уміння логічно мислити, виявляє достатньо системне і глибоке знання

програмного матеріалу, чітко володіє понятійним апаратом, проте у відповідях допускаються окремі неточності, які не змінюють суті питання.

2) «Добре» (74-81 бали) – здобувач виявляє достатньо глибоке знання програмного матеріалу, володіє понятійним апаратом, вміє аргументувати свої відповіді, проте у відповідях допускаються неточності, які впливають на чіткість.

3) «Задовільно» (64-73 бали) – здобувач виявляє не достатньо глибоке знання програмного матеріалу, в основному володіє основним понятійним апаратом, але допускає принципові помилки;

4) «Достатньо» (60-63 бали) – здобувач виявляє слабкі знання, у відповідях не точно формулює причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування, допускаються значні помилки.

5) «Незадовільно» (35-59 бали) – здобувач виявляє значні прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, у володінні окремими поняттями, не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення.

6) «Не зараховано» (0-34 бали) – здобувач не розуміє суті питань, виявляє прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, що свідчить про необхідність обов'язкового повторного вивчення дисципліни.

11. Методичне забезпечення

1. Передатестаційна практика: Методичні вказівки до передатестаційної виробничої практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальність 051 «Економіка» ОПП «Економіка» денної та заочної форм навчання: уклад. Антощенкова В.В., Кравченко Ю.М. Харків: ДБТУ, 2024. 27с.

12. Рекомендована література

Основна література:

1. Положення про проведення практики студентів у вищих навчальних закладах України, затверджене наказом Міністерства освіти України за № 93 від 8 квітня 1993 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0173-93>.

2. Положення про практичне навчання здобувачів вищої освіти Державного біотехнологічного університету. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/pol-pro-prackt-navch-23.pdf>;

3. Освітньо-професійна програма та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» за спеціальністю 051 «Економіка» ОПП Економіка. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/fakulteti-instituti/fakultet-ekonomichnih-vidnosin-ta-finansiv/kafedra-globalnoyi-ekonomiki/051b-e/>;

4. Онегіна В. М., Кравченко О. М., Антощенкова В. В., Філімонов Ю.Л. Методичні рекомендації для виконання кваліфікаційної роботи на здобуття

ступеня вищої освіти «Бакалавр» за спеціальністю 051 «Економіка» (освітньо-професійна програма «Економіка»). Харків: ДБТУ, 2023. 42 с.

5. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.М.Бандурка, Є.В. Ковальов, М.А. Садиков, О.С. Маковоз; за заг. ред. О.М. Бандурка / Харків: ХНУВС. 2019. 192 с.

6. Економіка підприємства: навч. посібник / уклад. Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ: НаУКМА, 2019. 343 с.

7. Економіка підприємства: наоч. посіб. / В.Й. Шиян, О.І. Гуторов, І.О. Шарко, Л.Ю. Кучер. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2011. 149 с.

8. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. К.: ЦУЛ, 2011. 728 с.

9. Ліпич Л.Г., Буняк Н.М., Геліч Н.В. та інш. Економіка підприємства: навч. посіб. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2014. 608 с.

10. Палига Є.М., Боженко О.М. та інш. Економіка підприємства: підручник. Львів: УАД, 2013. 688 с.

11. Економіка підприємства: навчальний посібник./ за ред. проф. А.І. Яковлєва, доц. Ларки Л.С. Харків : НТУ «ХПІ», 2019. 516 с.

Додаткова література:

12. Ульяновченко, О., Васюренко Л., Литвинов А., Утенкова К., Філімонов Ю., Кукса І. Стратегічне управління ресурсним потенціалом як захід підвищення конкурентоспроможності підприємства в аграрному секторі. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. 4 (39). С. 276–283. <https://doi.org/10.18371/v4i39.241316>;

13. Онегіна В., Антощенкова В., Кравченко Ю. Сучасний стан та перспективи інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств, які спеціалізуються на виробництві продукції тваринництва. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. №2. С. 164-170. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-2-21>.

14. Антощенкова В.В., Пересада М.О. Роль інновацій у сільському господарстві. *Аграрні інновації*. Номер 22. 2023. С. 175-179. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.22.26>;

15. Мещеряков В.Є., Ломовських Л.О., Філімонов Ю.Л. Формування витрат і собівартості продукції сільського господарства в умовах цифровізації економіки. *Вчені записки: зб. наук. праць*. Київ. 2023. Вип. 33 (4). С. 90-98. DOI 10.33111/vz_kneu.33.23.04.07.047.053;

16. . Пащенко Ю.В. Основні підходи до оцінки людського капіталу сільськогосподарських підприємств. *Журнал з менеджменту, економіки та технологій*. 2024. № 3. URL: <https://journal-met.kh.ua/jme032024.html>;

17. Онегіна В.М., Петровський О.О. Прибуток та інвестиційне забезпечення сільськогосподарських підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. №2, Т.9. С. 240-244. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-41>;

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Інформаційно–аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном URL: <http://vnz.org.ua>
2. Нормативно-правова база з питань вищої освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/apostil/normtivno-pravova-baza>
3. <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/viznannya-inozemnih-dokumentiv/normativno-pravova-baza>
4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>

14. Зміни і доповнення

(до методичного забезпечення та рекомендованої літератури)

Що вилучається з робочої програми	Що вводиться в робочу програму	Дата розгляду кафедрою